GEMEENTE HILVERSUM
POSTBUS 9900
1201 GM HILVERSUM

BEZOEKADRES:
RAADHUIS
DUDOKPARK 1
TELEFOONNUMMER: 14 035
WWW.HILVERSUM.NL

Aan de gemeenteraad
Cc College van B&W
Cc Pers

DATUM 30 september 2020
ZAAKNUMMER 694496
BEHANDELD DOOR René Pauw
TELEFOON 06-41 005 111
BIJLAGEN 2
BETREFT Beantwoording Art. 41 vragen van Democraten Hilversum over het meten van bezoekersstromen

Geachte dames en heren,

Op 7 september 2020 heeft de fractie van Democraten Hilversum artikel 41-vragen gesteld over het meten van bezoekersstromen in het centrum van Hilversum. De vragen hangen samen met de ontwikkeling van een druktemeter. Hieronder vindt u, na een inleiding en een uitleg van de werking, de beantwoording van de vragen. De antwoorden zijn cursief weergegeven.

Inleiding
Aanleiding voor het ontwikkelen van de druktemeter is de noodzaak fysiek afstand te houden vanwege de uitbraak van Covid-19. De druktemeter helpt onze inwoners om veilige momenten te kiezen voor een bezoek aan het centrum, maar kan ook onze handhavers bijstaan bij het in veilige banen leiden van bezoekersstromen. Daarnaast biedt de druktemeter een beter zicht op het effect van versoepelingsmaatregelen. Getuige de recente publicaties van het RIVM is het gezondheidsrisico nog altijd actueel.

Werking van de druktemeter
We hebben gekozen voor een systeem waarbij geen persoonlijke gegevens worden verwerkt of opgeslagen. De druktemeter geeft een indicatie van de drukte in het centrum maar registreert niet om welke personen het gaat.

In het centrum zijn zeventien sensoren aangebracht die signalen ontvangen van mobiele telefoons. De locaties zijn: Marktplein, Groest, Biersteeg, Kerkstraat, Kerkbrink en het Keiplein. De ontvangen signalen worden binnen het systeem geanonimiseerd en vervolgens geteld. Zo ontstaat een indicatie van het aantal bezoekers. De indicatie wordt vergeleken met een vooraf bepaald veilig aantal bezoekers, dat per locatie verschilt. Dit vergelijk wordt realtime zichtbaar gemaakt op een digitale kaart. Daarop hebben de gemeten segmenten een kleur. Standaard is elk segment groen, wordt het oranje dan is het advies voorzichtig te zijn, kleurt het rood dan is het advies deze plek te vermijden. De kaart is binnenkort voor iedereen bereikbaar via tablet, computer of mobiel. De toegepaste techniek blokkeert de mogelijkheid om persoonlijke gegevens op te slaan of te verwerken.

1. Heeft over het experiment in Hilversum overleg plaatsgevonden tussen de gemeente Hilversum met de AP en indien niet wanneer gaat de gemeente dit alsnog doen?

Antwoord: De druktemeter verwerkt géén persoonsgegevens. Overleg met de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) is daarom niet nodig.[1]

2. Waar zijn de ingewonnen adviezen gepubliceerd van externe Functionaris Gegevensbescherming en het Stadspanel data?

Antwoord: In juni is overleg geweest met de externe Functionaris Gegevensbescherming. Gezien de doelbinding en de toegepaste techniek bleek extern advies niet nodig. Omdat het een nieuwe toepassing betreft en we elk risico willen uitsluiten hebben we nadat de sensoren waren aangesloten toch besloten extern advies te vragen. Dit advies hebben we ontvangen op 17 september. Het advies is positief; de druktemeter krijgt de kwalificatie 'zeer privacy-vriendelijk'.
Met het Stadspanel data is vanaf juni meerdere malen overlegd. Op 27 juli ontvingen we hun advies. Dit bevat een aantal suggesties en vragen.
Het advies van de Functionaris Gegevensbescherming en het advies van het Stadspanel data (inclusief de reactie van de gemeente) zijn als bijlage toegevoegd. Beide adviezen zijn tevens te vinden op de website www.smartcityhilversum.nl.

3a. Welk type sensoren betreft het?

Antwoord: Het betreft outdoor wifi-sensoren van Cisco, type Meraki. De sensoren zijn zodanig geconfigureerd dat er geen verbinding mee kan worden gemaakt; de zogenaamde Service Set Identifier (SSID) is niet zichtbaar. Op de sensoren is de present-optie geactiveerd waarmee de ping-signalen kunnen worden geteld. Persoonsgebonden informatie die door de telefoon wordt uitgezonden wordt door de sensor niet verwerkt, opgeslagen of doorgegeven.

3b. Wat zijn de geraamde kosten voor de sensoren afzonderlijk en voor dit project als geheel?

Antwoord: De kosten van de hardware, sensoren inclusief switches en bekabeling bedragen ongeveer € 32.000. De totale kosten van het project bedragen € 75.000. Dit is inclusief onderzoekskosten, installatiekosten, en de koppeling met het Hilversums Open Data platform.

4. Hoe kunnen mensen gebruikmaken van en worden zij geïnformeerd over de optout mogelijkheid?

Antwoord: Opt-out is pas aan de orde als er sprake is van verwerking van persoonsgegevens op basis van toestemming (artikel 6 lid 1 onder a AVG). Omdat er binnen de Hilversumse druktemeter geen persoonsgegevens worden verwerkt is de AVG niet van toepassing en is opt-out niet van toepassing. De ping-signalen die geteld worden zijn niet tot personen te herleiden.

5. Waar zijn de openbaar toegankelijke registers te vinden waarin alle Smart City toepassingen te vinden zijn, plus het register waarin alle datasets zitten?

Antwoord: Een register met toepassingen en datasets is in ontwikkeling en wordt in november 2020 gepubliceerd. Een voorlopige versie van het register is te vinden op www.smartcityhilversum.nl.

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) geeft aan dat het verplicht is een Data Protection Impact Assessment (DPIA) uit te voeren bij de ontwikkeling van smart city toepassingen. De gemeente heeft aangegeven een interne DPIA uit te voeren.

6. Is de aangekondigde DPIA uitgevoerd voor deze toepassing? Waar zijn de resultaten te zien?

---

[1] *Zoals op 3 juni 2020 in de brief van minister Dekker aan de VNG is aangegeven is er sprake van wifi-tracking als MAC-adressen worden verwerkt en opgeslagen in combinatie met locatie en tijdstip. Dit is bij de druktemeter in Hilversum echter niet het geval. De sensoren tellen alleen het aantal ping-signalen die door mobiele apparaten in het gebied worden uitgezonden. Elk toestel waarvan de wifi aan staat zendt zo'n ping-signaal met een vaste regelmaat uit. Een toestel dat op stand-by staat doet dat elke 30 seconden, een toestel dat aan staat elke 15 seconden. Op grond van het aantal gemeten signalen geeft de druktemeter een indicatie van het aantal personen dat zich in het gebied bevindt.*
Hierbij worden in de metingen geen gegevens verwerkt die te herleiden zijn tot individuele personen. De AVG is dan ook niet van toepassing.

Antwoord: Het uitvoeren van een volledige DPIA bleek bij nadere beschouwing niet vereist aangezien de signalen die geteld worden niet te herleiden zijn tot personen; in dat geval is de AVG niet van toepassing.

De VNG heeft een whitepaper gepubliceerd waarin de volgende basisvragen staan:

I. Wie bepaalt initieel dat er data verzameld zullen worden, welke data dat in hoofdzaak zijn, voor welk doel en met welke sensoren?
II. Wie is de gebruiksgerechtigde van de sensoren en de daarmee onlosmakelijk verband houdende hard- en software?
III. Wie is de rechthebbende van het object waarop, -in of -aan de sensoren geplaatst worden?

7. Wat zijn de antwoorden op deze basisvragen voor dit project ?

Antwoord: Het antwoord is in alle gevallen de gemeente Hilversum.
De gemeente is in december 2019 een samenwerkingsverband aangegaan met zeven samenwerkingspartners. De gemeente en de samenwerkingspartners hanteren bij het gebruik van data in het kader van het Smart City Platform een aantal basisbeginselen[2]. Deze zijn verwoord in Dataprincipes, informatiebeveiliging en AVG zijn gebaseerd op, en vormen een uitwerking van de 'Declaration of Cities Coalition for Digital Rights'. In het geval van de druktemeter geeft de gemeente opdracht en worden de gegevens verwerkt en beheerd door de partners[3].

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

D. Emmer P.I. Broertjes

[2] *Over deze basisbeginselen is de raad geïnformeerd in Raadsinformatiebrief 2019-69 inzake Samenwerkingsovereenkomst Smart City van 13 november 2019.*
[3] *Bij de druktemeter zijn Atos en Esri betokken. De andere samenwerkingspartners zijn Dynniq, Sorama, Sustainder, ViNotion en VodafoneZiggo.*